В. ТЪРНОВО ДП

ПРОЛЕТАРИИ ОТ ВСИЧКИ СТРАНИ, СЪЕДИНЯВАЙТЕ СЕ!

БОРБА

ВЕЛИКО ТЪРНОВО
СЪБОТА
17 МАЙ
1969
ГОД. XXVI
Бр. 59
(2571)

ЦЕНА 2 ст.

Орган на Окръжния комитет на БКП, Окръжния народен съвет и Окръжния комитет на Отечествения фронт

ДОБРЕ ДОШЛИ, СКЪПИ БРАТЯ!

В окръга гостува делегация на Полтавска област

С всяка измината година ук репва, разширява се и се обо гатява нерушимата дружба меж ду трудещите се от Великотър новски окръг и Полтавска об ласт. Почти няма предприятие или стопанство, училище, което да не е установило и да не под държа тесни дружески връзки с фабриките и заводите, с колхозните и учебните заведения в Полтавска област. Богатият опит на КПСС и съветските на роди, на трудещите се от Пол тавска област широко се изуча ва и прилага във всички облас ти на нашия живот. И сега, в Дните на българо-съветската дружба, трудовите колективи в окръга подемат и осъществяват много инициативи по Саратов ската система за. бездефектна продукция, по проблемите на петдневната работна седмица, по научната организация на производството, труда и управ лението, по партийно-политичес ката работа и социалистическо то съревнование, почерпени от опита на комунистите и труде щите се в Полтавска област.

Затова отново с голяма ра дост и въодушевление населе нието на окръга посреща осма та поредна делегация на Пол тавска област, която пристигна в четвъртък. Тя се ръководи от *Анатолий Михайлович ЯКУБОВ*, втори секретар на Полтавския областен комитет на Комунисти ческата партия на Украйна. В състава на делегацията са *Надежда Валентиновна ДЕМЧЕН КО*, втори секретар на Киевския районен комитет на КПУ в гр. Полтава, *Дмитрий Сидорович МУСИЕЦ*, секретар на партий ния комитет при тръста „Кре менчугстрой" в гр. Кременчуг, *Яков Андреевич ВОЙТЕНКО*, член на Полтавския областен ко митет на КПУ, фрезист в маши ностроителния завод в гр. Кар ловка и *Надежда Никитична УТ КИНА*, началник на смяна и сек ретар на партийния комитет при Химикофармацевтичния завод в гр. Лубни. Още на гара Русе скъпите гости бяха посрещнати от секретаря на Окръжния ко митет на БКП Димитър Стоя нов. На път за Велико Тър ново пратениците на полтавчани попаднаха в прегръдките на представителите на най-младия град в окръга — Полски Тръм беш. По стар народен обичай, девойки в национални носии им поднесоха хляб и сол. Секрета рят на Градския комитет на БКП Григор Евтимов ги привет ствува сърдечно. *(На снимката)*.

— Ние сме едва един час на българска земя — каза водачът на делегацията другарят Яку бов. — Но още от първия миг ние се почувствувахме у дома си.

След обед членовете на де легацията се срещнаха с члено вете на бюрото на Окръжния ко митет на БКП. Първият секре тар на комитета Йордан Костов топло и сърдечно поздрави полтавчани и им пожела ползот ворна работа и приятно прекар ване в окръга и страната. Дру гарят Костов запозна гостите с характерните особености в раз витието на окръга и по-конкрет но със задачите, които решават комунистите и трудещите се през юбилейната година.

От името на Полтавския обла стен комитет на КПУ и трудещи те се в Полтавска област друга рят Якубов приветствува членове те на бюрото, а чрез тях и всички трудещи се в окръга.

На срещата бяха разменени мисли по въпросите, от които се интересува делегацията — ефек тивността на партийно-организа ционната работа, проблемите на техническия прогрес и усвояване то на новите изделия, внедря ването на научната организация на производството, труда и управ лението, възпитателната работа сред строителите и подобряване битовите им условия и др.

Привечер гостите разгледаха музейния кът „Първа социалис тическа сбирка", Музея на Вто рата българска държава, Обща та художествена изложба „Ве лико Търново през погледа на художника" и от Света гора се любуваха на вечерната панора ма на града.

Иван КОЛЕВ

НАШАТА ЦЕЛ Е: 565 кг ЦАРЕВИЦА СРЕДНО ОТ ДЕКАР ЗА ТКЗС И 430 кг ЗА ДЗС

ПРИЗИВ

Към кооператорите, работниците в ДЗС, механизаторите и селскостопанските специалисти от Великотърновски окръг за увеличаване производството на царевица през 1969 година

Другари,

Селскостопанските труженици от Великотърновски окръг, изпълнявайки решенията на Деветия конгрес на Партията за решителна интензификация на селскостопанското производство, завоюваха големи успехи в увеличаване призводството на царевица. Оценявайки правилно значението на тази култура в баланса на фуражното зърно и използувайки неограничените й възможности за получаване на високи добиви, през последните години нашият окръг увеличи средния добив на 450—500 кг царевица от декар. Редица стопанства като ТКЗС Ресен — национален първенец за 1967 година, Поликраище, Полски Сеновец, Камен, ДЗС — Свищов и други редовно получават над 650 кг от поливните площи, а Масларево, Козловец — над 450—500 кг при неполивни условия. Постигнаха се значителни успехи в овладяването и прилагането на основните елементи от промишлената технология за производство на царевица и по-пълно приложение на комплексната механизация.

През настоящата година 84 на сто от царевицата за зърно ще се обработва в бригадите за комплексна механизация. Значително ще се нами ли себестойността на продукцията и разходът на труд при нейното отглеждане. В сравнение с миналата година са осигурени навреме и повече минерални торове, подобрен е сортовият състав в полза на по-ранно прибиращите се и високопродуктивни сортове. Водните запаси в почвата и язовирите са по-големи. Сеитбата се извърши в къси срокове и на високо агротехническо равнище. Условията благоприятствуват и успешно се използуват хербициди за борба с плевелната растителност. Царевичните посеви сега се намират в добро състояние.

Кооператори, работници от ДЗС, механизатори и селскостопански специалисти!

Окръжният комитет на БКП, Окръжното ръководство на БЗНС, Окръжният комитет на ДКМС, изпълкомът на Окръжния народен съвет, Окръжният кооперативен съюз, Окръжното обединено предприятие на ДЗС и Окръжното ръководство на Научно-техническия съюз на селскостопанските специалисти, изхождайки от това, ви призоваваме на масово съревнование за разгръщане на всички творчески сили и умение за широко прилагане на науката и техническия прогрес за производството на повече царевично зърно.

Нашата цел е производството на 145 000 тона царевично зърно при среден добив за ТКЗС 565 кг и за ДЗС — по 430 килограма от декар.

Главен резерв за получаването на високи добиви е от глеждането на царевицата при поливни условия. От всеки декар поливна площ царевица трябва да получим по 700 кг зърно. Задачата сега е привеждане преди всичко в пълен порядък на поливните съоръжения и поливната техника за качествено, високопроизводително и отговарящо на научните изисквания напояване. През време на поливането да създадем стегната организация на труда за денонощно използуване пълния капацитет на системите, техниката, икономично изразходване на водата и качествено поливане. Особено внимание и грижи да положим за запазване и най-икономично използуване на продуктивната почвена влага чрез умело прилагане на агротехническите и химическите средства за борба срещу плевелите.

Едно от задължителните мероприятия, което ще има решаваща роля за осигуряването на високи добиви, е нормалното гарниране на посевите с необходимия оптимален брой растения на декар, в зависимост от използуваните хибриди и условия на отглеждането им. Да полагаме непрестанни грижи и умение при прилагане на всички агротехнически мероприятия през време на вегетацията и осигурим навременното и високопроизводително прибиране на рекол тата.

В нашия окръг израснаха много първенци-орденоносци, получили високи добиви от царевицата. Техният опит и знания трябва да превърнем в практика на всички кооператори, механизатори и селскостопански специалисти. Да разгорим благородно съревнование по кооперативните поля за рязко увеличаване производството на царевично зърно през 1969 година.

Това ще бъде достоен отговор на селскостопанските труженици от окръга на повелята на Партията за повишаване и поевтиняване на селскостопанската продукция, най-скъп дар в чест на 25-годишния юбилей на социалистическата ни Родина!

За честта на всички кооператори, работници от ДЗС, механизатори и специалисти, за честта на Великотърновски окръг, ние ви призоваваме на упорита борба за повече царевично зърно през настоящата година.

ОКРЪЖЕН КОМИТЕТ НА БКП
ОКРЪЖНО РЪКОВОДСТВО НА БЗНС
ОКРЪЖЕН КОМИТЕТ НА ДКМС
ОКРЪЖЕН НАРОДЕН СЪВЕТ
ОКРЪЖЕН КООПЕРАТИВЕН СЪЮЗ
ОКРЪЖНО ОБЕДИНЕНО ПРЕДПРИЯТИЕ НА ДЗС
ОКРЪЖНО РЪКОВОДСТВО НА НТС НА СЕЛСКОСТОПАНСКИТЕ СПЕЦИАЛИСТИ

145 000 т царевично зърно

Вчера във Велико Търново се състоя среща с председателите на ТКЗС и директорите на ДЗС, агрономи, бригадири на промишлени бригади в окръга. Тук бяха и членът на ЦК и първи секретар на Окръжния комитет на БКП Йордан Костов, секретарят на комитета Никола Кушев, зам.-председателят на Окръжното ръководство на БЗНС Пенчо Първанов, генералният директор на обединение „Напоителни системи" — София Кирил Донев и др.

В доклада, изнесен от първия заместник-председател на изпълкома на Окръжния народен съвет д-р Пеню Ненов, бяха анализирани досегашните резултати от отглеждането на царевицата в окръга.

През настоящата година, каза докладчикът, в окръга са засети 265 000 дка царевица, от която 160 000 дка трябва да бъде под поливка. При среден добив 565 кг за ТКЗС и 430 кг за ДЗС окръгът следва да произведе над 145 000 тона зърно. Получаваните досега високи средни добиви в редица стопанства потвърждават реалността на поставената задача. През 1966 г. ТКЗС — Ресен достигна 795 кг среден добив, Полски Сеновец — 624, Камен — 677, Поликраище — 635 и други. Станаха оживени разисквания, в които бе подчертана реалността на поставената задача.

Участниците в срещата приеха призив към кооператорите, работниците в ДЗС, механизаторите и селскостопанските специалисти от окръга за увеличаване производството на царевица през 1969 година.

Председателят на ОКС Стефан Петров информира за изпълнението на основните текущи селскостопански задачи, като изтъкна, че пролетта стопанства изоставят с разреждането на захарното цвекло, засаждането на тютюна, окопаването на слънчогледа и други.

По обсъжданите въпроси взе отношение и другарят Кирил Донев.

Първият секретар на Окръжния комитет на БКП Йордан Костов препоръча призивът да се обсъди грижливо в бригадите-производители на царевица във всички стопанства и да се приемат мероприятия за неговото изпълнение. През тази година имаме достатъчно вода във водохранилищата на окръга. Изключително от селскостопанските ръководители и специалисти зависи тя да бъде оползотворена добре.

ОТКРИТА Е СЕДМИЦАТА НА БЪЛГАРСКАТА КНИГА

Вълнуващо тържество

Едно мило, вълнуващо тържество, посветено на светлия 24 май — Деня на българската просвета и култура, на славянската писменост и на българския печат, се състоя снощи в Клуба на културните дейци във Велико Търново. Там си дадоха среща учители и студенти, културни дейци и общественици, които присъствуваха на тържественото откриване Седмицата на българската книга, която тази година се чествува от днес до 24 май.

Обстоен доклад за значението на българската книга, за този факлоносец в епичното ни социалистическо време, изнесе Михаил Михайлов — старши преподавател във Великотърновския висш педагогически институт „Братя Кирил и Методий".

След доклада за присъствуващите на тържеството бяха прожектирани подходящи филми.

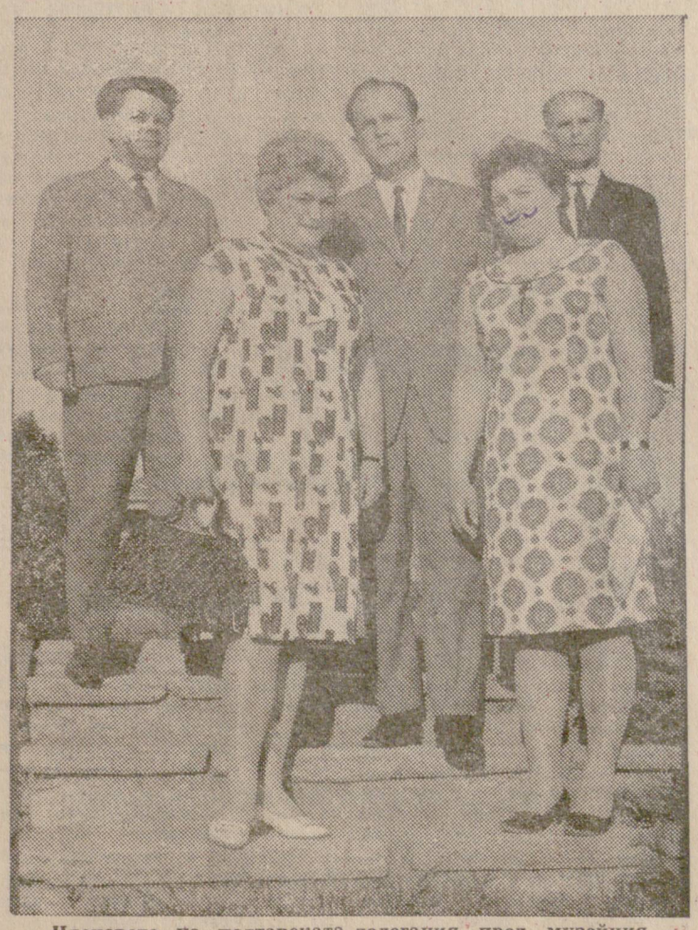

Членовете на полтавската делегация пред музейния кът „Първа социалистическа сбирка" — Велико Търново

В СВИЩОВ

Вчера партийната делегация на братска Полтава, придружена от Димитър Тужаров, председател на изпълкома на Окръжния народен съвет, посети Свищов. Тя бе посрещната от ръководители на града още при ДЗС „Сувата". Топли приветствени думи от прави първият секретар на Градския комитет на Партията Атанас Аков. На приветствието отговори ръководителят на делегацията Анатолий Якубов.

Сетне в Градския комитет на Партията се състоя среща на делегацията с бюрото на комитета. Гостите проявиха интерес към многостранната дейност на градската партийна организация, обмениха полезен опит.

На един от най-големите строителни обекти у нас — Химическия комбинат — представителите на братска Полтава имаха делова среща. Инж. Борис Чакалов, директор на комбината, говори за значението му за родната промишленост, за усилията на целия колектив, с помощта на съветските специалисти, срочно да въведе в строя новите мощности. За партийната работа сред строителите на комбината разказа Георги Димитров, секретар на Общостроителния партиен комитет.

След обед гостите посетиха Завода за стоманобетонни изделия. Тук те се запознаха с успехите на трудовия колектив в социалистическото съревнование в чест на 25-годишнината от на родната победа.

Бригадирът на бригада „Христо Смирненски" Владимир Липанов заяви, че в чест на скъпите гости ще преизпълнят днев ната норма.

Оттук партийната делегация се отправи за местността „Па метниците", където руските богатири стъпиха за пръв път на българския бряг, за да воюват за свободата на Отечеството ни. До белите мрамори, галени от последните слънчеви лъчи, чле новете на делегацията поставиха голям венец, израз на дълбо ката признателност към онези, чиито кости останаха по тези свети места.

Вчерашният ден на пратениците на братска Полтава завърши в ДЗС „Сувата".

Ил. МАНЕВ

Среща на икономисти от Велико Търново

На 15 май т. г. в ДНА по инициатива на ГК на БКП и Съюза на икономистите беше организирана среща на икономически работници от Велико Търново. В нейната делова работа, наред с изтъкнати икономисти от предприятия, организации и др., взеха участие и председателят на изпълкома на Окръжния народен съвет Димитър Тужаров, секретарят на Окръжния комитет на Партията Панчо Иванов, заместник-председателят на Централното ръководство на Съюза на икономистите в България и главен редактор на в. „Икономически живот" проф. д-р Минко Русенов, първият секретар на ГК на БКП Николай Цонев и др.

Другарят Николай Цонев поздрави участниците в срещата и даде висока оценка на помощта, която те са оказвали в решаване проблемите на икономическото развитие на Велико Търново. След това проф. Русенов прочете научен доклад на тема „Модели за ръководство на народното стопанство", а проф. Иван Дочев, заместник-заведащ отдел „Планово-икономически" на ЦК на БКП говори по някои важни въпроси на партийното ръководство на нашата икономика, произтичащи от решенията на Юлския пленум на ЦК на БКП.

От името на великотърновските икономисти Георги Недялков, главен счетоводител на Промкомбината, прочете призив-обещание към икономистите в страната. Вечерта в салоните на ДТП „Балкантурист" се състоя другарска среща с бюрото на ГК на БКП.

М. м.

„С ДРЪЗНОВЕНИЕТО НА ДЕДИТЕ"

Средношколците от Велико Търново отчетоха юбилейното съревнование.

Вчера в салона на Окръжна станция на съобщенията се състоя тържествено отчитане на средношколското съревнование „С устрема на Септември", което във Велико Търново премина под девиза „С дръзновението на дедите". На тържеството присъствуваха секретарят на Градския комитет на БКП Петър Ямамов и секретарят на ОК на ДКМС Иванка Стоянова.

Пред представителните групи на средните училища във Велико Търново бе отчетено извършеното през юбилейната година — едно богатство от идеи и инициативи, пропити с патриотичен дух, средношколците рапортуваха пред Градския комитет на Партията за своята богата и разнообразна дейност в чест на 25-годишнината на социалистическата революция у нас. Приет бе призив на Градския средношколски щаб за активна работа по случай 100-годишнината на В. И. Ленин и 1300-годишнината от създаването на българската държава.

Великотърновските средношколци обсъдиха и приеха Послание до средношколците, които ще честват 50-годишнината на социалистическата революция. Този паметен документ бе поставен в стъклен съд и зазидан в парк „Толбухин".

Окръжен събор на жените

Утре Велико Търново отново ще осъмне в празнично настроение. Окръжният събор на жените ще събере тук хиляди труженички от окръга, хилядите жени-първенци в производството и активни общественички. Жизнерадостните цветове на националната българска носия ще залеят улиците на града, който гостоприемно ще предложи на гостенките и на домакините интересни прояви през целия ден.

Съборът ще започне в 9 часа сутринта, когато колоните на жените от всички градове и общини на окръга ще преминат през града — от кино „Девети септември" към стадиона. Тук от 11 часа ще се състои тържествената част, ще бъде изнесена богата художествена и физкултурна програма.

След обед от 15 часа жените, участнички в събора, ще могат по свой избор да разгледат Общата художествена изложба „Велико Търново през погледа на художника", Окръжната изложба на фотолюбителите, устроена в изложбената зала на ул. „Георги Димитров". В салона на Дома на народната армия ще бъде открита окръжна кулинарна изложба, а кината „Девети септември" и „Искра" ще прожектират безплатно филми за участничките в събора.

Със стремеж за челно място

Настъпиха дни на усилена полска работа. Мировските кооператори са на своя пост. В чест на юбилейната годишнина на социалистическата революция те са дали дума да изпълнят плана на бригадата по всички показатели.

Окопаването на пролетниците се извършва в срок. Окопани са 150 декара захарно цвекло. Засаждането на лозовите пръчки също стана навреме. Освен това мировчани три дни бяха в помощ на бригадите в Асеново. Кооператорките Йордана Обрешкова и Велика Кирова са едни от най-редовните на полето.

Н. ПЕТРОВ

БОГАТА И РАДОСТНА РАВНОСМЕТКА

В юбилейната година всеки родолюбец с чувство на гордост и вълнение отчита своя принос в социалистическото съзиждане на прекрасната ни Татковина. Богата и радостна е равносметката от изминалите 25 години за жените от Велико търновски окръг.

Под ръководството на Окръжния комитет на Партията трудовите хора с ускорени темпове изграждат икономиката на окръга, променят облика му. Заслужен дял в общия успех имат и жените, които със своя труд и талант на свободни и равноправни граждани участвуват във всички сектори на живота. Над 22 000 жени се трудят в заводите, над 40 000 работят по блоковете на ТКЗС и ДЗС, над 10 000 са специалисти със средно и висше образование. На гърдите на много жени блестят ордени и медали за трудова и майчина слава. Пионери в движението за комунистически труд и утвърждаването на нови производствени методи в селското стопанство са жените от Ресен, Поликраище, Павликени, Полски Сеновец. Високите производствени успехи станаха всекидневие за работничките от предприятията „Васил Коларов", „Васил Мавриков", „Деню Георгиев" — Велико Търново, „Булгарплод" — Свищов, ДИП „Рекорд" — Горна Оряховица и др.

Юбилейната година заварва българското женско движение издигнато на по-висок етап в своето развитие, отговарящо по-пълно и по-добре на новите изисквания на социалистическото общество.

Юлският пленум на ЦК на БКП отдели голямо внимание на работата сред жените. Като посочи и оцени заслугите на българската жена във всички области на живота, първият секретар на ЦК на БКП и председател на Министерския съвет др. Тодор Живков обоснова необходимостта решително да се подобри работата сред жените, да се повиши още повече ролята им в политическия, икономическия и културния живот, в управлението на страната. С удовлетворение можем да кажем, че в изпълнение решенията на Юлския пленум работата сред жените във Великотърновски окръг е в подем. Ярък израз на това е голямата политическа активност в подготовката на Окръжния събор, който утре ще събере в древния град над 15 хиляди жени.

В чест на 25-годишния юбилей на свободата, конгреса на МДФЖ в Хелзинки и Окръжния събор жените организираха различни инициативи — седенки, вечери, събрания, срещи с ветерани от съпротивителното движение. Вълнуващи празници бяха събори те в Свищов, Елена, Лясковец, Джулюница, Ресен и други.

На Окръжния събор те още един път ще засвидетелствуват своята вяра и преданост към БКП и правителството, своята решимост да се борят за запазването на мира и щастието на децата.

Мария МАНЕВА
секретар на изпълкома на Окръжния народен съвет

ИЗ ОХ „ВЕЛИКО ТЪРНОВО — 69"

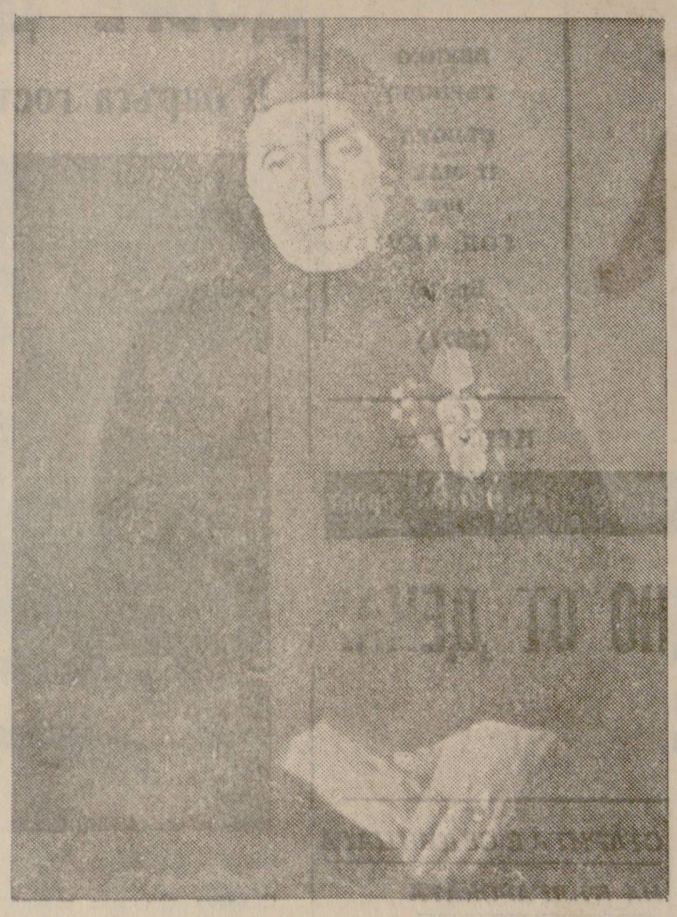

„Баба Съба"

Иван БАНОВ

Утре се открива Окръжният събор на жените

ФАКЛИ КЪМ БЪДНОТО ЩАСТИЕ

Те са с нас, когато ни е много трудно и когато ликуваме от щастие. Те са с нас и ще бъдат с нас неотлъчно, осезаемо — като живи сред живите. Имената им вписваме под номер едно в списъците на бригадите, звената, трудовите колективи. Подвига им пазим в сърцата си като пример номер едно, по който равняваме нашите крачки. Те вървят в нашите редици — боркините, загинали за правда и щастие, за радостно детство, за любов, нежност, светлина, самите те не живели детство, недостоплени от ласки, недогалили ли рожби. Те са 14 жени, 14 светли факела, които носим 25 години, които отнасяме в бъдното.

. . . Тя беше едва 21-годишна, когато след жестоки инквизиции беше убита и хвърлена в Марица. В първата схватка с фашизма — Килифаревското въстание през юни 1923 година, Мариола Сиракова беше на предните позиции.

Редом с нея сред въстаниците беше и другата дъщеря на борческо Килифарево Надя Симеонова Попова. Нейният път мина през затворническите килии, където даде живот на своя първороден и единствен син, през лишенията на емигрантския живот, за да умре от тежка болест.

. . .В детската градина „Цанка Ганчева" в Горна Оряховица е преминало детството вече на стотици деца. И сега там всекидневно ечат бодри детски глас чета. . . За тях отдаде целия си живот дъщерята на бедния горнооряховски каруцар Цанка Стоянова Ганчева — упоритата и ученолюбива шивашка работничка, която заедно с Йорданка Николова завърши с отличие Ленинската школа по марксизъм-ленинизъм в Съветския съюз и беше лично поздравена от Георги Димитров. Цанка Ганчева — това е видната професъюзна деятелка, това е нелегалната функционерка, достойната другарка на младежкия деятел Александър Димитров, концлагеристката и накрая партизанката Люба, която загина със смъртта на храбрите.

. . .С четири деца на ръце остана Мария Рускова, но достойно понесе вдовишката си съдба. Отгледа ги — и трите момчета като три здрави дъба, и дъщеря си. И защото много невели ли бяха преживели, защото сърцата им ли горяха за правда, всички се свързаха с Партията. Бедният им дом в с. Павел стана убежище за нелегалните и партизаните. Но предателската уста назова и нейното име и имената на синовете й. Хванаха нея, Иван и Никола. Биха ги, измъчваха ги. Първо поведоха на разстрел майката. Но една малка искрица още я топлеше „Поне Петко не е хванат". Изведнаж жален стон от стаята за инквизиция я накара да изтръпне. Не се излъга майчиното сърце — вътре беше Петко, войникът. След 10 дни само още три трупа грохнаха тежко на топлия черновем. Брат до брата бяха и в смъртта си, как то в борбата, Иван, Никола и Петко. А Мария дори и към смъртта като майка беше отишла първа.

Опустя и домът на дядо Марко в Горски Сеновец. Баба Мария най-добре знаеше как е събиран той. Премина Марко през Балканската, през Първата световна война, през Войнишкото въстание, а тя носеше на плещи те си тежката участ на войнишките жени — беше за мъж и за жена. Дочакаха. Оженени се синът и в дома им влезе още един непреклонен борец за свобода — Гинка, снахата. Неуморни бяха двата чифта женски ръце — да операт, да приготвят храна за партизаните. Но след акцията на Горнооряховския партизански отряд в селото заловаха двамата старци. Премазаха ги от бой и ги поведоха към смъртта. Дядо Марко отправи прощален поглед към селото и взе на ръце премазаната баба Мария. Скъп товар носеше. И в тези последни мигове от живота си той си спомни, че някога преди много, много години, в деня на сватбата, беше носил пак така тази жена, която твърдо подели трудния дял от живота му. Пошепна й.

— Нашият край дойде. . . Но те остават.

Гинка и Георги — синът и снахата, оставаха в отряда и това стопляше последните им мигове живот. Не знаеха старците, че само след месец и Гинка няма да бъде между живите. Партизанката Лиляна загина със смъртта на смелите край Самоводене.

Опрели рамене един о друг бяха разстреляни Мома Колева Минева и мъжът й от с. Николаево, убити бяха верните ятаци от с. Павел Иванка Иванова Кръстева, Кера Петкова Грозданова, Станка Николова Стамова.

Все през този кървав юни на 1944 година край Хаджидимитрово падна простреляна и партизанката Бойка — Кина Василева Петкова. И тя, и Гинка, не догалили своите рожби, дадоха живота си за щастието на хилядите деца, за радостта в нашите семейства.

. . .Облечена в снежно бяла манта ти със сигурна ръка се заемаш да възвърнеш един живот. И тревогата, и радостта от сполуката са изписани по лицето ти. Ти постигна своята мечта — вече си лекар. А тя, Димка Димитрова — партизанката Севда, мечтаеше за същото. За това и в отряда с радост изпълняваше задължението си на санитарка. Убиха я само 20-годишна край Стражица.

. . .На шумни групи вървят сутрин ученичките по улиците на Велико Търново. Сред тях като че всеки път се мярка позната тото лице на Ганка Рашева, гимназистката от Великотърновската девическа гимназия, която беше и смела ремсова функционерка. Със сигурна ръка тя отправи последния куршум в челото си пред лицето на свирепия враг, тръгнал по петите й из софийските улици. А те, улиците на столицата, пазят спомена и за още една жена на нашия край. Това е Стефанка Хайлазова от Драганово, която тежко ранена в корема, бива откарана при лекар за помощ, от другари, а той я издава на полицията. С последните жизнени сили, съдържащи се в изтичащата й вече кръв, тя крепяла волята си и останала безмълвна до последния си дъх.

Какво ли не изживя ти, бял гарко?! Нарамваше оръжие, на мерила сили да откъснеш от прегръдката си топлото детско тело, за да крачиш в борбата за свобода; намираше сили да не спиш дни и нощи, за да пригот виш хляб за партизаните; гледаше горящия си дом и при все това беше безмълвна; умираше редом с децата си; понасяше твърдо парещата болка по тях ната смърт. Станала си синоним на исполинска нравствена сила. Та нали се зовеш Съба Енева, която можа да отгледа, да възпита и изпрати в борбата и четирите си деца и да останеш не сломена и след четирите загуби. Ти имаше единствена дъщеря — Соничка, както най-често я споменаваш ти с партизанското й име. Загуби я само 17 години, след като и беше дала живот. Най-младата жена-героиня Параскева Енева обаче е също като жива сред живите. С нас сега си ти, майко-героиня, и десетките още жени, несмъкнали през тези 25 години черните забрадки, онези, които останаха живи след жестоката схватка, които отгледаха сами децата си, защото в сърцата им на другарки и любими не можеха да бъдат заменени такива хора като Христо Козлев, Пенчо Цонев и много още.

Ще шествуват още много празници, ще има още много трудности и победи по нашия път. Ала ние носим като факел примера на боркините и този факел осветява пътя към бъдното щастие. Ние, свободните дъщери на България, се стремим да се равняваме по вас.

Бл. ИОРДАНОВА

Машиностроителки

Те, жените от цех „Емайлов" в завода за горивна техника „Металургия" в Горна Оряховица, са като хилядите български трудови жени. Професията им е машиностроителки. Затова за тях се казва „Те коват красота та на печките!". Така е. През техните ръце минават всички външни части на отоплителните нафтови печки, готварска нафтова печка ПГНЕ-5000 ккал/час, нафтов бойлер „Терма лукс".

— Колкото по-добре избайваме частите, толкова по-малко брак ще има при изпичането — разказва байцовачката Руска Калимерова.

— Тя, нашата, е такава, все сме във вода покрай обезмаслителните вани, но сме доволни, че от нас зависи най-много правилното емайлиране на частите — допълва колежката й Мария Гужголова.

. . .Едни подават обезмаслените части, други ги поемат за по-нататъшна обработка. Застанали пред кабините за пръскане, хванали разпръсквателните пистолети, Доца Костова, Величка Антонова, Донка Бонева нанасят частите за печките с емайл.

— Свикнах с работата — разказва Цвята Владимирова. — Цехът стана мой втори дом, а кабината за пръскане — нещо като домашна кухня. . . Само че тук готвя за всички, които се нуждаят от нафтови печки.

Тя не каза от скромност, че тази „кухненска" работа й спечели наградата — значка „Отличник на Министерството на машиностроенето".

Преминат ли изпечените емайлирани части през пещите, поемат ги веднага жените от отдела за технически контрол.

— Преди всичко заводската марка, името на завода трябва да се пази — споделя Павлина Лазарова, а погледът й се мести по вентилационния капак на готварската нафтова печка, стояща пред нея.

Опитни са очите на контрольорките Донка Петкова и Пенка Досева, затова откриват и най-малката нередност.

Готовите части се поемат от Велика Иванова и Мария Петкова — опаковачки, за да при стигнат в монтажните цехове не вредими.

В чест на юбилея на свободата всички жени се включиха в съревнованието за повече и по висококачествена продукция. Двадесет жени от цеха са носители на званието „Най-добър в професията".

Т. ИВАНЧЕВ

Генерал-майор Константин Станчев (Бойко)

Железният юмрук на партията

Битката на Тасладжа

(Продължение от бр. 58)

По тези места през пролетта на 1944 година започна неравните си битки отрядът, Най-голяма бе битката при Тасладжа, която започна на 29 май и продължи на различни места в окръга до средата на юни.

Началото

След акцията на 5 срещу 6 май 1944 година в село Горски Сеновец отрядът се съсредоточи в горите североизточно от село Стражица в местността Корудере. До 28 май проведохме няколко акции. В този район извършихме реорганизация и ново попълнение на отряда и четите.

Изпаднали в дива ярост от нанесените им удари в Горски Сеновец, Стражица и други места, фашистите бяха съсредоточили жандармерийски сили почти във всички села, а в село Стражица — батальон. Разузнаването бе хвърлило всички сили и средства за разкриване на отряда. Денонощно бродеха жандармерийски разузнавачи и патрули.

На 29 май към 18 часа групата, определена за носене на вода, потегли. Отговорник бе командирът на първа чета Сашо (Стефан Моллов) от село Долна Оряховица. В състава й влизаха Кръстю (Петър Добрев), Минко (Йордан Гайдаров) и Севда (Димка Караиванова).

Когато стигнаха до дола, Кръстю остана на пост, а другарите му се спуснаха към извора и започнаха да пият и наливат вода в манерките.

Кръстю беше опитен партизанин. Отдалечавайки се на 20—30 метра, той забелязва придвижването на около 15 жандармеристи във верига и бегом предупреждава другарите си. Точно когато се спуска в дола, силен автоматичен и пушечен огън продра горската тишина. Кръстю залегна и откри огън, но само след миг почувствува силна болка и топлина в лявата ръка. Останалите партизани грабнаха оръжието, откриха огън и започнаха да се изтеглят с прибежки по долчинката.

Севда бе млада партизанка. За първи път й се налагаше да води бой. На една от позициите тя се задържа повече. Възбудена от пукотевиците на автоматите и грохота на гранатите, тя викаше: „Назад! Назад! Проклети врагове!" След това се изправи и започна да прибягва. Само след миг куршумите на противниковия автоматичен ред запищяха около нея. Тя се хвана за корема, направи няколко крачки, пропълзя наблизо до веригата и започна отново да стреля. „Другарю командир, ранена съм" — каза тихо.

Кръстю разбра положението на Севда и въпреки че не можеше вече да действува с едната ръка, с още по-голяма точност стреляше, държейки нагана със здравата ръка.

Отстъплението ставаше побавно. Постепенно силите напускаха Севда, но тя продължаваше с големи усилия да се изтегля, оставяйки кървава диря след себе си. Стреляше с ожесточение по настъпващите фашисти.

Сашо се приближи до Севда и започна да я подлира и влачи с едната ръка. Останалите партизани полагаха всички усилия с огън да задържат придвижването на противника.

„Нямам сили вече, другари — говореше Севда. — Аз умирам! Оставете ме! Вие продължете борбата! Отмъстете за мен и за целия народ!" Сашо се огледа наоколо. По следът му потекли нежното светло лице на младата партизанка, още неизпитала сладостта на младостта и живота. Грабна я с две ръце и, прикривайки се, я понесе из гората. Жандармеристите го забелязаха и съсредоточиха огъня по него. Сашо се спря в малката лъчинка, остави Севда, залегна и започна отново да стреля. Врагът го обхождаше. Той погледна към Севда, наведе се, целуна я и с мъка се раздели с младата героиня.

Когато започна боят на групата при извора, командуването вдигна отряда в тревога. Четите заеха определените позиции. Изпратена беше и група партизани към извора, за да окаже помощ и извърши разузнаване.

След като обсъдихме създалата се обстановка, реших ме отрядът да се изтегли в района на селата Водица и Асеново. Към 22 часа отрядът потегли. За водач бе определен Любен. Нощта бе тъмна като в рог. Движехме се през гъста и непроходима гора, в колона по един. Поради това, че цели отделения се отклоняваха, наложи се партизаните да се държат един за друг. Това забавяше още повече движението.

Когато излязохме от гъстата и непрогледна гора, вече се съмна. Пред нас се откри голямо пространство, което по протежение на 1—2 км бе обрасло с буйна трева и млади фиданки. Решихме отрядът бързо да се прехвърли през сечището в отсрещната гора и там незабелязано да продължи придвижването. Но напредналото време и опасност да бъдем забелязани ни застави да спрем.

Отрядът се разположи на позиция в следния боен ред: първа чета с командир Сашо — с фронт на северозапад; втора чета с командир Гаврил (Банко Иванов) от гр. Лясковец — с фронт на югоизток; трета чета с командир Павел (Иван Ганчев) от село Дебелец — с фронт на север.

Щабът се установи близо до първа и втора чета. Пред всяко отделение поставихме часови. Преустановихме всякакво движение, освен смяната на часовите.

Беше хубав майски ден. Слънцето се бе издигнало високо над гората и силно жареше изморените, жадни и неспали цяла нощ партизани. Не се чуваше и гласът на пойните птички. Те като че ли се бяха скрили дълбоко в гората. Някъде на юг се чу брумчене на самолет. Крилата му проблясваха от време на време и той, кръжейки над гората, се отправи на изток в района на мястото, където бе открит предния ден отрядът. Набли жаваше 10 часа. Очакванията да бъдем открити започнаха да намаляват. Настъпи известно успокоение, а това на мали и бдителността на партизаните. Часовите пред някои чети и отделения измениха местата си.

А, както узнахме по-късно, през това време врагът предприе голяма операция. На 29 и 30 май той успя да съсредоточи в този район войскови, жандармерийски и полицейски части и поделения от Велико Търново, Плевен, Русе, Свищов, Севлиево, Горна Оряховица, Разград, Шумен. С тези сили бяха блокирани горите и районът на Стражица, Асеново, Водица, Николаево, Камен, Горски Сеновец, Чапаево. Ръководството на блокадата и операцията за ликвидиране на отряда се осъществяваше лично от министъра на вътрешните работи професор Станишев, от командира на 4-та армия генерал Стефанов и командира на 5-та Дунавска дивизия.

Към 11 часа на 30 май силен автоматен, картечен и пушечен огън продра горската тишина. Ревът на гранатите отекваше в скатовете на хребетите и долове.

Използувайки изненадата, съсредоточавайки огъня на всички видове оръжия по отряда, врагът напираше от всички страни.

Партизаните бързо преодоляха изненадата и откриха огън по настъпващия противник. Завърза се жестока и неравна битка. Отделенията на четите упорито задържаха позициите си. Командите на Павел вдъхваха вяра в партизаните и всяваха смут сред озверените фашистки орди. Ценко, сирак, от малък изпитал трудностите и несгодите на суровия живот, а покъсно и като коларо-железарски работник, възпитан от отделенията РМС, се държеше здраво на позицията. Още с първия изстрел той прониза командира на жандармерийското поделение, което бе вързал в позицията на четата. Радка (Надежда Панайотова) от село Сушица беше бодра на позицията. Когато започна боят, тя довършваше четенето на последните редове от романа „Разгром". Без да се смути от изненадата на врага, тя залегна и започна да стреля. Вдясно от нея се намираше четният командир Павел, който й вдъхваше още по-голяма увереност.

Бай Тодор (Никола Рибаджаков — старият) от село Долна Оряховица, най-възрастният партизанин в отряда, участвувал в Балканската, Междусъюзническата и Първата световна война, беше на пост. Забелязвайки противника, той се оттегли, зае позиция и с още по-голяма стръв започна да стреля по врага.

Христо (Георги Марков) и Лиляна (Гинка Маркова), негова съпруга, от с. Горски Сеновец грабнаха оръжието и започнаха да стрелят по противника. Искаха да отмъстят за баща си и майка си, които бяха разстреляни на 6 май от фашистите.

Упоритата съпротива на партизаните, твърдостта, с която отбиваха зверските напъни, и особено ликвидирането на един от фашистките командири стреснаха врага. Виждайки, че не може да извърши пробив по фронта, противникът започна да обхожда отряда, привличайки нови сили.

Завърза се още по-жестока битка.

Първа чета отбиваше твърдо и смело атаките на противника, който същевременно правеше опити да обходи от източната страна отряда. Марко Димитров стреляше от упор по настъпващия противник. Възбуден от жестокия бой и грохота на гранатите, той се изправи и замахна с приклада срещу приближаващия се полицай. Фашистки куршум го повали на земята. Автоматните редове на противника отнеха живота и на смелите герои, верни до смърт на родината — Алеша (Спиридон Карпусчиев) от с. Ресен и Венко (Йордан Гуглев) от с. Долна Оряховица.

А Бойка (Кина Василева) от с. Лом—Черковна и Симо (Димитър Генков) от с. Поликраище виваха с висок глас и стреляха уверено по противника. Николайчо (Стоян Минчев) от с. Бреговица, свръзка на щаба на отряда, завръщайки се от първа чета, също бе пронизан от противников автоматичен ред и олюлявайки се, изговори: „Умирам, другарю командир, бийте омразните фашисти" и падна в ръцете ми.

По позицията на втора чета също кипеше страшен бой. Тук партизаните задържаха упорито настъплението на обхождащия ги противник. Йонко (Георги Пенков Шабов) от село Караисен, Камен (Стоян Ников Стоянов) от село Горна Студена и Славчо (Димитър Йорданов) от село Бреговица стреляха и викаха с висок глас: „Назад! Назад!. . ." Противни към съсредоточи огъня си по тях. Завърза се почти ръкопашен бой. Тук паднаха от ударите на врага Георги Шабов и Стоян Ников.

Ръководството на отряда, като видя грозящата опасност от обкръжение, реши да започне изтеглянето на четите с бой. То започна по отделения — едновременно от всички чети. Прикриваха ни група партизани от трета чета. От щаба на отряда останаха към тази група замест ник-командирът и интендантът. Оттеглянето трябваше да се извърши в южно направление. Настъпи най-трудният момент. Гъстата и обрасла с буйна трева гора, през която вървяха партизаните, не даваше възможност за добро наблюдение. Това създаваше условия за разкъсване на четите и отделенията и незабелязано изменение на направлението за оттегляне.

(Следва)

МЛЯКОТО И МЛЕЧНИТЕ ПРОИЗВЕДЕНИЯ КАТО ХРАНА

Млякото заема важно място между хранителните продукти. Съдържащите се в него органични съединения: мазнини, белтъчини, млечна захар, витамини, ферменти и др., които се усвояват лесно от организма, а също така и минералните вещества, които са необходими за изграждането на младия организъм, го правят пълноценна, лесно усвоима и незаменима храна.

Академик Павлов със своите изследвания доказа, че за усвояването на млякото от организма е необходима сравнително слаба дейност на храносмилателните жлези. Освен това мляко е и самостоятелен химически възбудител на храносмилателната система.

От гледна точка на физиологията на храненето всяка съставна част на млякото има съществено значение като храна за човека. Мазнините в мляко то са в състояние на емулсия. Точката на топене им е под равнището на температурата на човешкото тяло. Високата дисперсност и ниска температура на топене спомагат за лесното и пълно усвояване на мазнините. При усвояването им от организма млечните мазнини са източник на енергия.

Белтъчините на млякото (казеин и разтворимите белтъчини) като пълноценни и допълващи се едни с други служат не само за поддържане живота на човека, но и като особено пластичен материал за изграждане на тъканите и живия организъм. Голямата хранителна стойност на казеина и на разтворимите белтъчини се дължи на това, че от 19-те аминокиселини, съдържащи се в тези белтъчини, 8 са „незаменими", абсолютно необходими за организма.

Млечната захар, за разлика от другите захари, по-трудно ферментира в храносмилателната система, вследствие на което не дава чревни газове. Трябва да се отбележи, че тя се съдържа в млякото и не може да се получи по друг начин.

Минералните вещества в млякото играят съществена роля при обмяната на минералните вещества в човешкия организъм. Млякото е богато на разтворими калциеви фосфати, които добре се усвояват от организма и вземат голямо участие в изграждане на костната тъкан. Натриевите и калциевите хлориди влияят на осматичното налягане на физиологичните течности и участвуват в изграждането на елементите на кръвта, на протоплазмата, на мускулите и на другите тъкани.

Млякото съдържа в достатъчно количество почти всички видове витамини, необходими за човешкия организъм (А, В, B_1, B_2, С, Д, Е, К, Р пантотенова киселина). Особено богато на витамини то е през лятото, когато дойните животни са по пасищно хранене. Професор Млечников пръв изясни ценните диетични свойства на млякото. Млечнокиселите бактерии, съдържащи се в киселото мляко, заедно с другите храни образуват млечна киселина, която ограничава дейността на гнилостната микрофлора. Затова млечната диета има първостепенно значение в борбата с токсичните продукти на гнилостните микроорганизми.

При пълноценното и рационално хранене е необходимо с храната да се дават не само нужното количество калории под формата на мазнини, белтъчини и въглехидрати, но и хранителните вещества, които я съставят, да бъдат в определено състояние едни към други, както това е при млякото. Освен това, макар и в малки количества, храната трябва да съдържа и минерални соли, витамини, фосфатиди, стериди, някои киселини и други необходими вещества за човешкия организъм, които се съдържат в млякото в достатъчно количество и в подходящо състояние помежду си.

Затова млякото представлява самостоятелна и пълноценна храна особено за децата и старите. Въпреки че съдържа в голямо количество вода, то притежава достатъчно голяма калоричност — 1 л мляко има 650—700 калории.

Млякото е важна суровина за приготвление на много хранителни продукти (масло, сирене, млечни консерви и др.), които се отличават с висока хранителна стойност, вкусови качества и добра съхраняемост. В сравнение с другите храни, които най-често се употребяват, сиренето съдържа най-много полезни хранителни вещества. Сиренето е пълноценна и най-богата на белтъчини, мазнини, въглехидрати и соли храна.

Белтъчините в сиренето са пълноценни и лесно усвоими. Солите в сиренето, особено калциевите, са също по-лесно усвоими от организма, тъй като в него те преминават в разтворима форма.

Млякото повишава белтъчната стойност на храната, подобрява аминокиселинния и минералния състав и я обогатява с витамини. Много автори считат, че млечната диета спомага за поддържане на живота. От наблюденията се установява, че почти всички столетници са консумирали много мляко.

П. МАРИНОВ
зам.-директор на ДСП „Млекопреработване" — Велико Търново

В колоната на първите

През своето дванадесетгодишно съществуване районният клон „Сортови семена" — В. Търново постигна добри успехи при осигуряване на селското стопанство от Великотърновски и Габровски окръг с висококачествени сортови семена и посадъчен материал. През този период предприятието увеличи дванадесет пъти обема на пласираната продукция от семена и овощен посадъчен материал. През 1957 г. — годината на основаването, стокооборотът бе 849 000 лева, а чистата печалба — 25 000. През 1967 г. стокооборотът достигна 11 186 000 лева, а чистата печалба — 1 347 000 лева.

Чувствително нараснаха и основните фондове на клона, които през 1963 бяха 543 971 лева, а през 1968 г. са 1 233 000 лева. Значително се подобри материално-техническата база — складова площ, семечистачни машини, автомобили и други.

През периода на изтеклите два надесет години в своята дейност Районният клон четири пъти е бил национален първенец, а две години е заемал второ място в социалистическото съревнование между предприятията на Обединението. Това говори, че той се оформя като едно стабилно рентабилно поделение на ДСО „Сортови семена". Нарасна съзнателността на членовете на колектива. С чувство на висока отговорност се отнасят към своите задължения специалистите и служителите при клона. За това усърдие и успехи много от тях са удостоени с високи отличия. Само със значката „Отличник на Министерството на земеделието и хранителната промишленост" са наградени 9 души — Апостол Тачев, Недю Хубанов, Александър Лазаров, Хасан Зекиров, Николай Рабчев, Стоян Димитров, Стефан Иванов, Симеон Михайлов, Никола Райков. С медал на трудово отличие — Йордан Ангелов.

Миналата година, въпреки неблагоприятните климатични условия, благодарение усилията на целия колектив и взетите мерки от ръководството за компенсация на щетите от сушата, колективът преизпълни своя план по всички показатели, за което се класира на второ място в системата на Обединението.

През тази година пред колектива стоят сериозни задачи за изпълнение. Планът е с голямо напрежение. Предвидено е да пласираме семена и посадъчен материал за 11 630 000 лева, каквато стойност досега не сме достигали, и да получим 2 325 000 лева балансова печалба. Зад тези цифри се крият милиони броики лози, резници, разсади и овощни дръвчета и хиляди тонове семена зарадник и картофи.

Членовете на нашия колектив са решили гвърдо в чест на юбилейната 25-годишнина на свободата да превърнат този план в хубави дела.

Стоян ДИМИТРОВ

Радка Георгиева повече от 25 години е тъкачка. Сега тя работи на 8 механични стана при норма 5 и изпълнява трудовите си норми над 190 на сто при много добро качество на тъканите. Задачата ѝ сега е да бъде в челните редици на юбилейното съревнование в ДИП „В. Мавриков" — Велико Търново и да завоюва Паспорта на победата.

Снимка: Др. ВЕЛЕВ

На кое място сте?

Средна и обща продукция към 1 май 1969 г. в ТКЗС, ДЗС и ДСС в окръга.

ГКЗС	Краве мляко: среден млекодан до 1. V.	Краве мляко: обща продукция в % към 1968 г	Яйца: средна носимост до 1. V.	Яйца: обща продук. в % към 1968 г.
Поликрайще	1071	128.4	—	82.9
Върбовка	910	77.6	—	—
Козловец	864	100.3	75	120.6
Килифарево	842	93.2	—	—
Морава	817	81.5	—	—
Б. черква	812	91.4	58	89.9
Стражица	808	93.3	59	99.1
Павликени	760	87	64	130.1
Асеново	748	87.5	—	—
Г. Студена	742	80.9	53	37.8
Джулюница	731	93.7	—	—
Драгомирово	710	79.3	—	—
Д. Оряховица	703	76.6	58	84.9
Алеково	692	83.8	—	—
П. Сеновец	686	87.3	71	95.9
Михалци	679	78.8	—	50
Самоводене	648	94.6	—	—
П. Тръмбеш	648	92.4	66	73.5
Дъскот	647	89.5	—	—
Ореш	626	77.4	—	—
Ресен	623	85.2	—	—
Караисен	612	63.5	62	64
Лясковец	591	93.3	72	82.9
Масларево	591	74.3	53	67.1
Обединение	547	67.2	32	110.6
Д. Липница	545	46	67	73
Овча могила	516	58.1	55	54.5
Камен	513	75.7	35	53.6
Страхилово	494	71.9	44	82.9
Сухиндол	492	73.7	73	122.4
Сушица	484	67.3	43	72.2
Драганово	333	56.8	—	—
Средно за ТКЗС:	670	81.8	58	79.9
ДЗС				
Елена	1021	110.9	—	—
Свищов	1018	93.1	—	—
Беброво	898	104.8	—	—
Сувата	866	92.1	—	—
В. Търново	860	98.5	—	—
Кесарево	854	94.8	—	—
Балван	736	101.5	—	—
Ц. кория	654	107.7	—	—
Буйновци	641	101	—	—
Златарица	617	90.9	—	—
Константин	548	85	—	—
Средно за ДЗС:	833	97.2	—	—
ДСС „Дунав"	708	80.4	52	75.5
ДСС — Ресен	653	66.7	—	—
ДЗС „Родопа" Г. Оряховица	869	106.2	—	—

Насърчаващи резултати

Двеста и четиридесетте животновъди от района на ДЗС — Елена вложиха много усърдие и грижи за отглеждането на добитъка през студените зимни дни. Тази година пред тях стои важна и отговорна задача — да произведат 814 тона краве мляко, 170 тона овче, 14 тона вълна и 350 тона месо (живо тегло). Резултатите в изпълнението на този програма не закъсняха. На Деня на овчаря и пастира овчарите Кемил Раимов от Блъсковци, Иванка Петрова от Средни колиби, Христо Райков и Мария Славова от Яковци, Никола Златев и Райко Георгиев от Шилковци се явиха с преизпълнени планове за агнетата, като ги предадоха с живо тегло 23 килограма.

Много овчари заделиха рано агнетата и започнаха да доят овцете. Благодарение на това вече е отчетено 106 081 литра мляко, с 14 787 л повече от надоеното през същия период на миналата година. В трудовата надпревара за изпълнение на плана за надоя начело с миналогодишният първенец на стопанството Кемил Раимов, който за празника бе вече изпълнил годишния си план, а овцете от неговото стадо са в отлично състояние. На хубави резултати се радват и кравегледачите от централния стопански двор — Елена и тези в Шилковци. Надоено е вече 309 143 л мляко. Успехи имат и телчарите.

Ръководството на стопанството оценява значението на животновъдството — един от основните отрасли. Значително са подобрени битовите условия на животновъдите. Подобрен е и породният състав на стадата. Все по-широко приложение намират промишленото кръстосване, ранното отбиване и интензивното угояване на агнетата и телетата със стартерни смески. Тази година са закупени 20 високопродуктивни крави, 300 агнета за разплод, ще бъдат закупени и 30 коча от породата „Цигай". Всичко това ще допринесе за по-нататъшното развитие на говедовъдството и овцевъдството в стопанството, за по-големи успехи на животновъдите.

К. ВАСИЛЕВ

ЗЕЛЕНЧУЦИ ЗА ИЗНОС ОТ ЛИЧНИТЕ СТОПАНСТВА

Както през минали години, така и сега, много кооператори от Бреговица и Джулюница отглеждат в дворовете си договорирани и недоговорирани количества салати за износ и вътрешен пазар. В Бреговица са договорирани 200 000 броя, а в Джулюница — 1 500 000.

За да ускорят развитието на растенията, тази година производителите приложиха масово покриване на лехите с бели полиетиленови платна. Досега бреговчани са продали салати за над 30 000 лв., а джулюнчани за повече от 225 000 лева.

Някои кооператори в личните си градини отглеждат за износ и червени репички, магданоз, зелен лук, картофи, чесън, както и краставици и ранни домати и редовно работят в кооперативите. Повече то от тях вече изнесоха от своите парници и засадиха на открито ранните домати.

Белчо ИЛИЕВ

НОВИ 900 ДКА ПОД ПОЛИВКА

Малкото валежи, които напоследък паднаха, не са достатъчни да осигурят необходимата влага за есенните и пролетните култури. Затова кооператорите от Бяла черква през тези майски дни започнаха оросяването в новото напоително поле в местността Хисаря, което влезе в частична експлоатация. С помощта само на двама души, при една удължена смяна, се поливат над 100 дка култури и то чрез оросяване. Има възможност да се напояват сега в това поле 900 дка площи, а когато през годината се завърши окончателно, ще достигнат 1680 декара.

Петър ИВАНОВ

ДСП „МЛЕКОПРЕРАБОТВАНЕ"
— Велико Търново

В своите клонове във Велико Търново, Павликени, Свищов, Полски Тръмбеш и Елена предприятието произвежда 18 вида млечни продукти:

- **бяло саламурено сирене**
- **кашкавал овчи**
- **кашкавал „Витоша"**
- **сирене „Чадър"**
- **кисело и пастьоризирано мляко**
- **извара**
- **казеин**
- **масло**
- **разни плодови, подсладени млека и други.**

Част от своята висококачествена продукция предприятието изнася в СССР, Куба, Полша, ГФР, Англия, Африка и Близкия изток. Сега всеки ден населението на окръга получава 35 тона кисело и прясно мляко, разфасовано в буркани и бутилки.

Млечните продукти са пълноценна храна, стимулираща жизнените функции на развитието и растежа на човешкия организъм.

Млякото е основна лечебно-питателна храна за всички възрасти, а приемано ежедневно подпомага по-пълното усвояване и на другите храни.

Млякото е източник на витамини, белтъчини и носи дълголетие.

ДПЗХ „ТРИФОН САРАЛИЕВ"
— ВЕЛИКО ТЪРНОВО
ТЪРСИ

6 товарачи на товарни коли, заплащане по разценка.
Справка: „Личен състав" — тел. 21—31, 21—71.

2—2

ДДЗ „ДИМИТЪР БЛАГОЕВ"
— ВЕЛИКО ТЪРНОВО
ТЪРСИ

работнички — жители и нежители на Велико Търново.

Заплащане по сделно-разредната система.

Справки: „Личен състав", телефон 24—18.

3—1

ВАЖНО

ЗА УЧАСТНИЦИТЕ В СЪБОРА НА ЖЕНИТЕ

ДТП „Народен магазин" — Велико Търново съобщава, че в деня на събора — 18 май, ще има дежурни магазини от 14 до 18 часа за участниците в събора.

Предприятието кани гостите на града да посетят магазините.

ПРОДАВАМ двуетажна масивна къща, двор и градина — Велико Търново. СПРАВКА: Сомов, „Опълченска" 20.

ПРОДАВАМ „ТРАБАНТ-600" — ул. „Индже" 10, Велико Търново.

ВИКТОР ЕГОРОВ

Заговорът против „Еврика"

Повестта разказва за подвизите на съветския разузнавач Иля Светлов, предотвратил операцията на известния фашистки диверсант Ото Скорцени за ликвидиране на Сталин, Рузвелт и Чърчил по време на Техеранската конференция през 1943 година.

139

Лично и строго секретно послание от министър-председателя г. Уинстон Чърчил до маршал Сталин.

1. Аз обсъдих нашата среща на главите на правителствата в Техеран. Трябва да бъдат проведени сериозни подготвителни работи за осигуряване безопасността в този доизвестна степен слабо контролиран район. . .

2. Предлагам също в цялата бъдеща преписка по този въпрос да използуваме израза „Каир-Три" вместо Техеран, който трябва да се погребе, а също така като условно наименование на тази операция да бъде думата „Еврика", която, както смятам, е старогръцка. . ." (Получено на 27 септември 1943 г.).

Лично и секретно до маршал Сталин от президента Рузвелт.

. . . Другото предложение е да бъдем в съседство с Багдат, където бихме могли да разполагаме с три първокласни лагера с достатъчно количество руска, английска и американска охрана. Тази последна мисъл смятам, че заслужава внимание.

14 октомври 1943 година.

Лично и секретно до президента Франклин Рузвелт от И. В. Сталин.

По въпроса за мястото на предстоящата среща на главите на трите правителства искам да ви съобщя следното:

За съжаление, аз не мога да приема за по-подходящо място за срещата, което и да било от предлаганите от вас в замяна на Техеран.

. . . Военните операции налагат всекидневно ръководство на Главния щаб и моята лична връзка с командуването. В Техеран тия условия могат да бъдат осигурени от наличието на телеграфна и телефонна връзка с Москва, с каквато не разполагат другите места.

19 октомври 1943 година

Лично и секретно до маршал Сталин

. . . Трудностите по отношение на Техеран се заключават в следния прост факт. Планините около този град често изключват възможността за полети на самолети за по няколко дни подред. Риск за забавяне съществува както за самолета, пренасящ документите от Вашингтон, така и за самолета, отнасящ тези документи на Конгреса. Трябва със съжаление да кажа, че аз като ръководител на държавата не бива да заминавам в такова място, откъдето не бих могъл да изпълнявам своите задължения съгласно нашата конституция.

140

Бих могъл да поема върху себе си риска, свързан с доставянето на документи в пунктовете, разположени в непосредствена близост до Персийския залив чрез система от смяна на самолети. Обаче не мога да рискувам със забавяния, които могат да се получат при полетите през планините в двете направления в онзи впадина, където е разположен Техеран. Затова с голямо съжаление трябва да ви съобщя, че не мога да тръгна за Техеран. Членовете на моя кабинет и ръководителите на законодателните органи са напълно съгласни с това. (Получено на 25 октомври 1943 година).

Лично и секретно от И. В. Сталин до президента Рузвелт.

. . . Не мога да не се съглася с приведените от Вас аргументи относно обстоятелствата, които Ви пречат да дойдете в Техеран. Разбира се, само Вие може да решите въпроса за възможността от идването Ви в Техеран.

От своя страна аз трябва да кажа, че не виждам подходящ пункт за среща от посочения град.

На мен е възложена отговорността да бъда Върховен Главнокомандуващ на съветските войски и това ме задължава да ръководя ежедневно операциите на нашия фронт. И това е особено важно сега, когато непрекъснатата четиримесечна лятна кампания преминава в зимна и военните операции продължават да се развиват почти по целия фронт на протежение от 2600 километра. При това положение за мен като Главнокомандуващ е изключена възможността да се отправя по-далеч от Техеран. Моите колеги в правителството смятат въобще за невъзможно моето излизане извън пределите на СССР сега, поради много сложната обстановка на фронта.

141

5 ноември 1943 година

Секретно и лично до маршал Сталин от президента.

. . . Вярвам ще се зарадвате, като узнаете, че аз си изработих метод, с помощта на който, в случай, че получа съобщение, че законът, изискващ моето вето е минал през Конгреса и ми е изпратен, аз ще отлетя за Тунис, за да го получа там, а след това ще се върна на конференцията.

Затова реших да тръгна за Техеран и това особено ме радва.

Както Ви съобщих, аз придавам извънредно голямо значение на факта, че Вие, господин Чърчил и аз ще се срещнем. . .

Ние можем да тръгнем за Техеран на 26 ноември и да се срещнем с Вас там на 27, 28, 29 или 30 и ще се съвещаваме толкова време, колкото Вие сметнете за възможно да се намирате извън страната си. . .

8 ноември, 1943 година

Лично и секретно от И. В. Сталин до президента Франклин Д. Рузвелт.

. . .Вашия план за организирането на нашата среща в Иран аз приемам. Надявам се, че с това ще се съгласи и г. Чърчил.

10 ноември 1943 година

— Чърчил се съгласи — промърмори Уайт. Затвори папката, с широк почерк написа върху нея „Еврика" и я скри в сейфа. Съветникът погледна часовника си — беше единадесет и четвърт.

Уайт се накани да излезе от кабинета и, вече тръгнал, подхвърли на секретарката си:

— Мери, аз отивам да закуся.

— В къщи? — попита го секретарката.

Пламенен младежки ръководител

По случай 25 години от смъртта на Александър Димитров (Сашо)

Неговото име, неговите дела, неговата героична смърт днес са известни на всичкия. Неговото име е и лозунг, и високо развято знаме за нашата младеж. Портретът му краси младежките клубове, с гордост носят името му комсомолските дружества. Младежта равнява своите дела по неговите.

Александър Димитров (Сашо) е роден на 26 декември 1909 година в с. Бугариево, Солунско. Нерадостно е неговото детство в пролетарския Пловдив, където през 1920 г. се преселват неговите родители. Постоянната мизерия не позволява на Сашо дълго да учи — той трябва да помага в издръжката на многочленното си семейство. Отначало става ваксаджийче, после продава кифли и най-после отива в тютюневите складове.

От 1927 г. Сашо е в редовете на пловдивското дружество на РМС, става един от основателите му и активен негов деец. Неведнаж той бива арестуван, изтезаван, гонен от работа. Но нищо не сломява неговата енергия и жажда за дейност. През 1928 г. Сашо става член на ОК на РМС в Пловдив, а през 1932 година вече е негов ръководител. С убедителното си и правдиво слово, с обаянието си на талантлив организатор той достига до сърцата и душите на всички млади патриоти, запалва ги със същия неукротим пламък, с който гори и неговото сърце. Обикновеният тютюнев работник, израснал в сурова борба с несгодите в живота, закалил се в боевете с врговете на народа, се издига като един от най-видните и обичани младежки ръководители. В края на 1932 г. Сашо е извикан на работа в София и става член на ЦК на РМС. И тук Сашо е отличен организатор, прекрасен агитатор и пропагандатор. Той взема непосредствено и най-живо участие в създаването на в. „Жар" и други легални младежки издания.

През 1937 г. Сашо е делегат на международния младежки конгрес за мир в Париж. В края на същата година, в навечерието на първите законодателни избори той, заедно с десетки други, е интерниран в Несебър. От 1938 г. до 1941 г. Сашо е секретар на ЦК на РМС.

На 22 юни 1941 година германските фашисти вероломно нападат съветската страна. Верни на своите немски господари, българските фашисти предприемат бесен поход срещу комунистите, срещу всички честни и демократично настроени хора. Затворите се пълнят, разстрелите зачестяват. Вълната на фашисткия терор не отминава и Сашо. Той е интериран в лагера „Гонда вода", а по-късно в „Кръсто поле". Но далеч от вътрешността на страната, без никаква връзка с външния свят, Партията и тук не престава да върши своята дейност. В тези трудни условия един от най-активните нейни дейци е Сашо. Трябва да се укрепи Партията, да се укрепи духът на затворниците и тяхната вяра в неизбежния крах на хитлеризма. Сашо е винаги сред другарите си, ободрява, насърчава, той е един от постоянните лектори в тайно организираните кръжоци.

В края на 1943 г. Сашо е освободен от лагера и отново е включен в състава на ЦК на РМС. По решение на ЦК Сашо е изпратен на работа в Пловдив. Но подъл предател поваля прекрасния човек. На 17 май с оръжие в ръка загива Александър Димитров (Сашо).

И ако България днес е горда пред света с героичната си борба против фашизма, не е малка за това и заслугата на възпитаниците на РМС и неговите ръководители, един от които е Александър Димитров (Сашо).

Важен момент от живота на Партията

45 години от Витошката конференция

Днес се навършват 45 години от откриването на Витошката конференция на БКП, състояла се от 17 до 18 май 1924 година.

Обстановката, в която се проведе първата нелегална конференция на БКП, бе сложна, противоречива. Събитията след 1923 година внесоха смут в редовете на Партията. Неуспехът на въстанието даде повод за надигане на опортюнистически и ликвидаторски среди в Партията.

Конференцията трябваше да даде отпор на опортюнистическите и капитулантски теории, да начертае пътя за понататъшната дейност на Партията. Основният доклад за политическото положение в страната и задачите на Партията изнесе Станке Димитров — организационен секретар на Централния комитет.

В изказванията си делегатите изразиха голямата си загриженост за по-бързото укрепване на Партията, заклеймиха капитулантските и ликвидаторските прояви в нея.

Конференцията решително осъди деветоюнската позиция на Централния комитет. Анализирайки развитието на събитията след 9 юни 1923 години, засиленото сближение между БКП и БЗНС и изграждането на единния фронт, конференцията подкрепи позицията на Партията през Септември 1923 година и единодушно одобри първото в света антифашистко въстание.

„Организацията, тактиката и целокупната дейност на БКП занапред, се казва в резолюцията, трябва да бъдат пригодени и насочени към главната цел — БКП да подготвя трудещите се маси и сама да бъде готова при всеки близък благоприятен момент да поведе масите към насилствено събаряне на буржоазната власт и установяване на работническата власт".

Конференцията отчете, че поражението на Септемврийското въстание разстрои редовете на Партията и взе решение да затегне дисциплината в партийните организации. „Задължава всеки член на БКП — се казва в резолюцията — да поддържа до педантизъм партийната дисциплина, да бъде всеки ден готов да понесе за Партията всяка жертва, която му се поиска и наложи".

Витошката конференция удари здраво по антипартийните позиции. Тя запази Партията от разцепление и затегна нейната дисциплина и бойна готовност.

„Значението на Витошката конференция — каза Георги Димитров на Петия конгрес на БКП — се състои в това, че в един от най-трудните моменти от живота на Партията тя можа да сплоти здравите партийни сили около септемврийското ядро на Централния комитет, да ги постави на септемврийската линия на Партията, одобрена и утвърдена от Коминтерна".

СП МЕНИ ЗА ГЕРОИЧНИЯ ПЪТ НА ОТРЯДА

Партийната, комсомолската и профсъюзната организация на Химкомбината в Свищов осъществяват разнообразни мероприятия за патриотичното възпитание на строителите. Тези дни гост на колектива бе бившият командир на Габровско-Севлиевския партизански отряд Иван Райков.

С голям интерес присъствуващите изслушаха вълнуващите спомени за героичния път на отряда. Пред тях оживяха битките в Равна гора и Балкана, подвигът на Соня, Андрей, Страхил и Митко Палаузов.

След това група пионери от Осмо основно училище изнесоха литературно-музикална програма.

Валентин АНТОНОВ

СРЕЩА С РОДНОТО СЕЛО

Неотдавна, в чест на 25-годишния юбилей, партийното и административното ръководство при ТКЗС в село Червена покани всички напуснали селото. Присъствуваха над 300 души от няколко поколения.

На срещата другарят Петър Николов, секретар на първичната партийна организация в селото, накратко запозна гостите с развитието на Червена през последните години.

Представители на гостите поднесоха приветствия.

На другарския обед откровеният разговор продължи. Разказани бяха вълнуващи спомени.

Веселието продължи до късно вечерта.

Ст. ХРИСТОВА

ПИСМО ДО РЕДАКЦИЯТА

Пушалня и пивница, или място за отдих?

Преди няколко дни в Горна Оряховица бе открита нова кафе-сладкарница, втора в града от този род. Построена срещу образцовото народно читалище „Напредък", със слънчевата си просторна зала тя привлече вниманието на младежите и девойките от града.

Но тази нова придобивка разочарова скоро хилядите ученици в Горна Оряховица. Защо? Защото пак изникна спорът да се пуши ли в младежката кафе-сладкарница или не. Спорът бе разрешен в полза на пушачите и ние, учениците, не можем да влизаме в новата кафе-сладкарница. В града има още една, но и в нея място за ученици няма. И там по цял ден се стеле димът на цигарите. Изниква въпросът: нима Градският комитет на Комсомола смята, че за учениците не е необходима младежка кафе-сладкарница, защо от критата сладкарница да не бъде за непушачи — така, както е в много от нашите градове. Мисля, че Градският комитет на Комсомола трябва да промени реда в новата кафе-сладкарница, за да не бъде пушалня и пивница, а място за отдих на младежите и девойките от Горна Оряховица.

П. ПЕТРОВ
ученик в Техникума по електротехника „М. Ломоносов" — Горна Оряховица

СПАРТАКИАДАТА НАБИРА СКОРОСТ

Небивало спортно оживление залива стадиони и спортни площадки в целия окръг. Дойде времето на финалните изпитания — борбата за излъчване на окръжните първенци по всички дисциплини и възрастови групи.

БАСКЕТБОЛ — УСПЕХ В ПЛОВДИВ

Приятелите на баскетбола посрещнаха с радост нашия окръжен работнически първенец сред мъжките отбори — състава на Радиозавода във Велико Търново (треньор Стефан Симеонов). Заводските баскетболисти се завърнаха от Пловдив с второ място в зоналния турнир от спартакиадата, веднага след победителите от състава на Комбината за цветни метали в Пловдив. На финала отиват пловдивчани, а нашите представители осигуриха нови 21 точки за крайното класиране на окръга в спартакиадата, с което изпълниха достойно набелязаната предварително програма.

В Полски Тръмбеш при голям интерес преминаха състезанията от окръжното първенство за пионери и пионерки. При момчетата с най-сериозни заявки за първото място бяха екипите на домакините „Етър" и „Ботев" (Дебелец). Първи финишираха великотърновчани, следвани от „Левски" — П. Тръмбеш, „Ботев" — Дебелец, „Локомотив" (ГО) и „Академик" (Св). При момичетата се откроиха два състава — на „Локомотив" (ГО), заел първото място, и наредилият се веднага след него „Ботев" (Дебелец). Трети останаха домакините, следвани от „Левски" (Лясковец).

Зоналните игри, в които на шият окръг ще участвува със сборни отбори, са на 25—27 май — за пионери във Велико Търново и за пионерки във Видин.

СВОБОДНА БОРБА — НОВ ТРИУМФ НА ГОРНООРЯХОВЧАНИ

Колко успешен е пътят на подрастващата смяна борци от „Локомотив" (Горна Оряховица)! Само през тази пролет те се изкачиха на най-високото стъпало в три окръжни турнира за пионери! Един наистина обещаващ старт, награда за упоритата работа на преподавателя в спортната школа Стойчо Христов, който е треньор на момчетата. Той има големи заслуги и за образцовото организиране на окръжния пионерски шампионат в Горна Оряховица. Резултатите? Горнооряховските пионери завоюваха девет първи места от проведените състезания в общо 10 категории. Много от тях като М. Дончев (30 кг), Г. Антонов (38 кг), Д. Ангелов (44 кг), Пл. Маринов (над 52 кг) с техничната си борба заслужиха висока оценка.

Новият окръжен първенец — „Локомотив" (ГО) завършиш шампионата с 19.5 точки. След него с 13.5 т. е „Левски" (Лясковец), с 9.75 точки — с. Козловец. Зоналните състезания са насрочени за 21—22 юни в Ловеч.

ХАНДБАЛ — ВЪВ ВЪЗХОД „ЧЕРВЕНО ЗНАМЕ" (ЮНОШИ)

Да! Юношите от Павликени наистина бяха най-приятната изненада на устроеното във Велико Търново в продължение на два дни окръжно първенство по хандбал за юноши и девойки. Те показаха зряла, умело построена тактически игра и с рав номерно темпо си осигуриха първо място в крайното класиране. След тях застанаха юношите от „Левски" (П. Тръмбеш), „Локомотив" (ГО) и „Академик" (Св).

При девойките званието „Окръжен първенец" заслужиха хандбалистките на „Етър". Веднага след тях се наредиха момичетата от „Академик" (Св), следвани от „Червено знаме" (Павликени) и „Локомотив" (ГО).

И в хандбала за юноши и девойки окръгът ще се представи със сборни отбори. По пътя към финалите нашите представители ще бъдат улеснени — зоналните турнири за юноши и девойки ще се състоят от 21 до 25 май във Велико Търново.

ФУТБОЛ — „БОТЕВ" (ДЕБЕЛЕЦ) ПРОДЪЛЖАВА БОРБАТА

Тежка е борбата за републиканско селско първенство. Всяка грешка може да има фатални последици, тъй като то се организира по системата на елиминирането. Нашият първенец — „Ботев" (Дебелец) преодоля вече едно сериозно препятствие. В две срещи, при разменено гостуване, ботевци надиграха отбора на с. Г. Абланово — първенец на Търговишки окръг (1:0 като гости — голмайстор Н. Колев, 6:1 в Дебелец — 4 гола на Ст. Денев и по един на Караламов и Дочев). Футболистите от Дебелец вече играха и първата среща от втория кръг на „преживяването" — на собствен терен те срещнаха победителя от зона Русе — Разград — отбора на „Партизанин" от с. Босилковци, Русенски окръг. Наистина и тя завърши с победа — 2:0 (голове на Ст. Денев от дузпи), но сякаш имаше и нотки на подценяване! Предстои решителният втори мач в село Босилковци и при пълна мобилизация нашите футболисти могат да се поздравят с нов успех, да продължат пътя си към финалните кръгове.

Известен е и окръжният първенец сред работническите отбори. Това е единадесеторката на ДМЗ „Първи май" (Полски Тръмбеш), която се наложи във финалния мач над състава на Завод 33 (Лясковец) с 5:2.

Александър ТОШЕВ

Монографично изследване за Владислав Граматик

Владислав Граматик отдавна привлича вниманието на наши и чужди учени. Но на неговото творческо дело често се е гледало предимно като на книжовно, събирателско, съставителско и редакторско. И заслугата на доц. Георги Данчев е преди всичко в това, че той съумя да разкрие облика на писателя-художник както и да докаже първичността на Рилската редакция на „Повестта за пренасяне мощите на Иван Рилски от Търново в Рилския манастир", която е запазена у нас в оригинал, а нейната Белградска редакция, считана досега за Владиславова е дело на неизвестен автор. При това, придържайки се достатъчно последователно към все повече укрепващата съвременна позиция в славянската медиевистика, насочваща поглед към художествената природа на средновековните славянски литератури, Георги Данчев успя да придаде към извършеното вече от такива съвременни наши учени като акад. Петър Динеков и професор Боньо Ангелов, работили върху предмета на неговото изследване, значителен принос — нови факти, документи, тълкувания, хипотези и доста стабилни обобщаващи изводи.

Неговата монография за Владислав Граматик засега представя не само първа самостоятелна книга за книжовника и писателя, но и най-широко по обем и значение изследване, включило вече постигнатото и отхвърлило някои несъстоятелни положения в натрупаната за няколко десетилетия литература по въпроса.

След доста обстойния очерк за времето на Владислав Граматик, за условията, в които е протекла неговата книжовна и писателска дейност, след като върху основата на анализа на редица ярки моменти от творческата му дейност и изтъкване пределно ясно изразеното от самия писател българско народностно съзнание, авторът твърде убедително оборва всички доводи на скептиците по отношение факта на българска народностна принадлежност на Владислав Граматик. Интерес представляват доста пълните и за пръв път посочвани сведения за Ново бърдо, където протича известно време книжовната дейност на дяк Владислав. Макар и с косвени доказателства, изтъкнати от документи, а също и по логичен път, доц. Г. Данчев ни убеждава, че книжовникът е български преселник в рударското селище Ново бърдо, а не коренен жител на това сръбско средище.

Очертавайки облика на Владислав като книжовник — преписвач и съставител на сборници от различен характер и състав, доц. Г. Данчев подлага на подробен и задълбочен анализ четири сборника на книжовника (от годините 1456, 1469, 1473 и 1479). Той подчертава умелото им съставяне, при което книжовникът се стреми да отговори максимално пълно на възникналите по време на робството нужди и духовни търсения не само на българите, но и на останалите южни славяни. Авторът изтъква, че при това Владислав Граматик не престава да бъде старобългарски писател, убеден български патриот и борец против католицизма и неговите аспирации сред южното славянство, с което изиграва роля на будител на народностното съзнание на всички южни славяни.

Специално внимание е отделено на Владиславовия препис на Шестоднева, както и на редица предполагаеми Владиславови ръкописи. Отричането на авторство на книжовника по отношение на един от тях (препис на житие на св. Сава), направено след обстойно проучване на самия ръкопис, както и поддържането становищата на отричащите Владиславовото авторство и за останалите приписвани му ръкописи, трябва да признаем за доста убедителни. Изобщо доц. Георги Данчев явно се стреми да страни от малкооснователни, колкото и да са примамливи, хипотези.

Безспорно, най-големият научен принос на монографията се съдържа в главата „Владислав Граматик — автор на оригинални произведения". Именно тук ученият в най-голяма степен показва умение да направи сравнителен текстологически анализ, както и своя тънък усет за художествено ценното в едно средновековно съчинение. Сравнявайки в този аспект Рилската редакция на „Повестта за пренасяне мощите на Иван Рилски от Търново в Рилския манастир" (т. н. „Рилска повест") с нейната Белградска редакция, авторът убедително доказва, че само Рилската редакция е дело на Владислав, а ръкописът на тази редакция — Владиславов автограф.

Уточнявайки рожденатa година на писателя (досега за приблизително точна се приемаше 1420 г.), доц. Г. Данчев, чрез анализ на един открит от него новобърдски документ (договор за осиновяване от 1434 г., в който е упоменато и името Владислав), прави предположение, че Владислав Граматик е роден десетина години по-рано (стр. 17). Същият документ дава основание на изследвача да подкрепи, вече с факти, изказаните по-рано от нашия виден специалист по старобългарска литература д-р Васил Сл. Киселков предположения, че Владислав Граматик не е бил монах, а принадлежи към бялото духовенство. Авторът обосновано уточнява, че Владислав е бил свещеник в Ново бърдо.

Доц. Г. Данчев с основание подчертава използването от Владислав Граматик на реалистични изобразителни похвати в някои места от съчинението си. Без да поставя специално проблема за т. н. „реалистични елементи" в средновековните старославянски литератури, чрез това характеризиране на Владислав като художник авторът очевидно подкрепя косвено тезата за наличие на черти от реалистичния метод на изображение в художествения метод на средновековните славянски литератури.

Отлично впечатление прави оперативното боравене в изследването с огромен (над 200 заглавия) научен апарат, чрез който се подкрепят направените изводи и предположения, както и категоричните твърдения — за народностната принадлежност на писателя, за антикатолическия, патриотичен и южнославянски дух на Владиславовата повест, на неговите сборници, за продължаването традициите на Търновската школа в неговото творчество и др.

Могат да се отправят и някои пожелания.

Може би едно по-подробно изложение на основното от историята на проникването на католичеството сред южните славяни ще разкрие по-осезателно духа на епохата и значението на ярко изразената антикатолическа насоченост на книжовната дейност на Владислав Граматик. Но това, очевидно, може да стане в едно специално издание на разширения вариант на монографията. Тогава би могло да се осъществи и едно по-пълно изследване на състава на Владиславовите сборници, като се изтъкне по-определено съотношението между църковните и светски съчинения в тях.

Би било необходимо също да се проследи сравнително развитието на българската традиция в художественото оформяне на Владиславовите ръкописи. Някои от орнаментите имат до известна степен и характер на художествени миниатюри. Внася ли нещо ново Владислав Граматик в тази област? Стилизацията и подчертаният геометризъм доколко са в духа на българската художествена и оформителска традиция?

Би могло при издаването на същинението на Владислав в извадки от сборниците да се реализира и сравнително разчитане поне на някои от включените там съчинения с други техни редакции, изводи и видове — поне дотолкова, доколкото трябва да се очертае по-детайлно индивидуалният стил на нашия книжовник като съставител на сборници и редактор. Що се касае до „Рилската повест", тя обезателно трябва да бъде издадена в двете й редакции — Рилската и Белградската. И не само за да се подкрепи нагледно убедителната и сега концепция на доц. Г. Данчев за първичността на Рилската редакция на повестта.

В изследването на книжовното и писателско дело на Владислав Граматик монографията на доц. Г. Данчев бележи нов етап на развитие. Публикуването на преписките към четирите Владиславови сборници представлява добро начало към още по-внушително представяне на книжовника и писателя чрез издание на повестта и част от сериозно редактираните съставки на сборниците му, съпроводено с коментар, речник и превод на съвременен български език. Така наистина съвременният читател ще получи по-цялостна представа за характера и значението на делото на Владислав Граматик — книжовника и писателя-патриот, работил всеотдайно по времето на най-трудните години от османското робство, за да поддържа въпреки усилията на старобългарската култура живи, за да опазва будно народностното съзнание на българина през вековете.

Но и сега книгата на доц. Георги Данчев освен научен принос представлява и добро средство за възпитание на млади и стари в родолюбив дух, в дух на непримиримост към нихилистично отношение за нашето историческо минало; дух, който нашата Партия поддържа наред с ползотворните усилия за възпитание на устойчива социалистическа съзнателност.

Михаил МИХАЙЛОВ

СПРАВОЧНИК

КИНО

От понеделник, до неделя включително, кината в градовете на окръга ще прожектират:

ВЕЛИКО ТЪРНОВО: „Девети септември" — „Касиерката на театъра"; „Искра" — „Монахинята"; „Трудовфронт" — „Силни по дух" (II серия) и „Един мъж и една жена"; профсъюзно кино „Васил Мавриков" — „Брачен живот" (I серия) и късометражните „Стеснителност", „За познайте се, Енгибаров!" и „Осите на хищните гнезда".

ГОРНА ОРЯХОВИЦА: „Напредък" — „Колоната на Траян" и „Изкуството да се живее".

СВИЩОВ: „Алеко Константинов" — „Графиня Косел"; „Академия" — „Дяволът и десетте божи заповеди" и „Един човек за убиване".

ПАВЛИКЕНИ: „Димитър Стоянов" — „Само един живот" и „Графиня Косел"

ЛЯСКОВЕЦ: „Христо Ботев" — „Касиерката на театъра" и „Гори ли Париж?".

ЕЛЕНА: „Христо Ботев" — „Служили двама другари" и „Черните очила".

ПОЛСКИ ТРЪМБЕШ: „Коста Стоянов" — „Черното кадифе", „Непознатата жена" и „Виенски валс".

ТЕАТЪР

Тази вечер Драматичният театър „Константин Кисимов" — Велико Търново ще представи в окръжния град българската пиеса „Вечерите на Иван Гилин" от Николай Парушев. Утре, неделя, театърът ще играе същата пиеса в Луковит.

С новата си постановка — „Вечерите на Иван Гилин" през идната седмица театърът ще гостува: вторник — в Бяла, сряда — в Стражица, четвъртък — в Дебелец, петък — в Полски Тръмбеш.

КОНЦЕРТИ

В понеделник в Профсъюзния дом на културата — Велико Търново ще се състои концерт на пианистката проф. Люба Енчева, лауреат на Димитровска награда, и проф. Сава Димитров — кларинет, лауреат на международни конкурси. В програмата — Брамс, Илия Илиев и други. Пианистът Иван Жеков от София ще изнесе в петък в Стражица самостоятелен концерт. В програмата — Бетовен, Шопен, Лист, Равел, Прокофиев и други.

ФУТБОЛ

СЕВЕРНА „Б" РФГ

Локомотив Мз — Раковски, Доростол — Левски Ляск, Левски Ломец — Кърпачев, Светкавица — Локомотив ГО, Академик — ЖСК-Спартак, Септемврийска слава — Бенковски, Етър — Локомотив Рс, Почиват Чардафон-Орловец и Волов.

ЗОНА „ЯНТРА"

Локомотив Др — Левски Ом, Б. Спиров — Локомотив Касп., Левски П. Тр. — Дунавски студент, Автотрактор — ДЗЗ, Чавдар — Червено знаме.

ТЕЛЕВИЗИЯ

СЪБОТА — 17. V.

17.25 — Новини; 17.35 — Интервизия: „В родината на чучулигата" — предаване от Букурещ; 18.05 — Нашето интервю; 18.25 — Детски филми; 18.40 — „И след последния куршум" — филмов очерк за Ал. Димитров по повод 25 години от гибелта му; 19.00 — БТ предава за Интервизията: „Страници из операта"; 19.30 — „Панорама"; 20.00 — По света и у нас; 20.20 — Лека нощ, деца; 20.30 — „Любовта е забранена" — унгарски игрален филм; 22.10 — Забавна програма; 22.30 — Новини; 22.40 — Футбол: „ЖСК-Славия" — „Академик".

НЕДЕЛЯ — 18. V.

9.00 — Курс по френски език — повторение на 16-и урок; 9.30 — Интервизия: „Съкровищата на Ленинград"; 10.00 — Детско утро: „Пролетно слънце"; 10.20 — „Сенки над Нотр Дам" — повторение на първа серия; 11.10 — Документален филм; 11.30 Интервизия: „Здравейте, приятели" — предаване от Будапеща; 12.30 — Новини; 18.00 — Новини; 18.10 — „БТ — седмичен преглед"; 18.25 — Детски филми; 18.50 — Из бележника на музикалния фолклорист; 19.20 — Атлас: „Лудогорска земя" — документален филм; 19.50 — Лека нощ, деца; 20.00 — По света и у нас; 20.20 — Спортен екран; 20.35 — „Зрелостно свидетелство" — полски игрален филм; 22.00 — Културен живот; 22.30 — Новини.

в. „БОРБА"
стр. 4, бр. 59, 17. V. 1969 г.
Индекс 21301